



รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขปัญหาของชุมชน และสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากศพก.ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำึงถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้ เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

สำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง ได้ดำเนินการการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบของศพก.หลัก โดยการถอดบทเรียนครั้งนี้ เป็นการรวบรวมประสบการณ์จริงแนวคิด และแนวปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จของเกษตรกรผู้นำที่เป็นต้นแบบในการการปรับเปลี่ยน การทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยี สำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวงหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการถอดบทเรียนฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๑
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบ	๖
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	
ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน	๑๓
ภาคผนวก	๑๔

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางสาวเพ็ญดี ขำเปี้ย
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๗/๖ หมู่ที่ ๓ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์ ๐๘๐-๔๐๘๕๕๒๘ Facebook.....Line
- ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๒
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
สถานบันการศึกษา กศน.อำเภอคลองหลวง
คณะ/สาขาวิชา การพัฒนาอาชีพ
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ คำขาย
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ คือ แปลงเรียนรู้การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง



๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
ฐานเรียนรู้ที่ ๑ เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่



ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การปรับปรุงบำรุงดินและการทำปุ๋ยหมัก เพื่อลดต้นทุนการผลิต



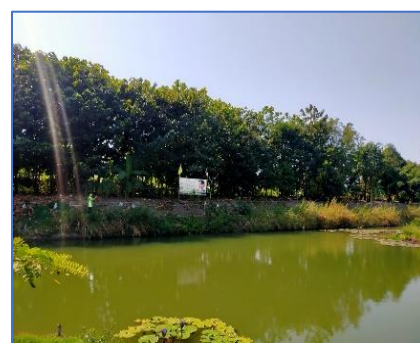
ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตพืชปลอดภัย



ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร



ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การปลูกไม้เศรษฐกิจและธนาคารต้นไม้



๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) การปรับปรุงบำรุงดินและการทำปุ๋ยหมัก เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๓) การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) ทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน
- ๒) การจัดทำบัญชีฟาร์ม

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การเลี้ยงกบในบ่อดิน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. อำเภอคลองหลวง คือ หลักสูตร การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรต้นแบบ นางสาวเพ็ญวดี ขำเปีย ได้มีการดำเนินกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ตนเองในรูปแบบการทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีความรู้ความเชี่ยวชาญสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจได้เป็นอย่างดี โดยรายละเอียดหลักสูตรมีดังนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจแนวคิดและหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อเรียนรู้การจัดระบบเกษตรแบบผสมผสานที่เหมาะสมกับพื้นที่
๓. เพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

เนื้อหาหลักสูตร

๑. การบรรยายให้ความรู้ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การบรรยายให้ความรู้ เรื่อง การทำเกษตรผสมผสาน
๓. เยี่ยมชมแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรต้นแบบ
๔. ฝึกปฏิบัติ การวางแผนการจัดระบบเกษตรผสมผสานในพื้นที่ของผู้เข้าร่วม
๕. สรุปการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. การบรรยายแบบมีส่วนร่วม: ใช้สื่อภาพประกอบและตัวอย่างจริง
๒. การเรียนรู้จากแปลงจริง: เยี่ยมชมพื้นที่ของเกษตรกรต้นแบบ
๓. กิจกรรมกลุ่ม: ฝึกปฏิบัติ การวางแผนพื้นที่เกษตรของตนเอง
๔. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้: ผู้เข้าอบรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิด และถาม-ตอบปัญหา
๕. การใช้สื่อประกอบ: แผ่นพับ, อินโฟกราฟิก, คลิปวิดีโอสั้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความเข้าใจและสามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้
๒. เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตแบบผสมผสานในพื้นที่ของตนเองได้
๓. เกิดเครือข่ายเกษตรกรที่มีแนวคิดการพึ่งพาตนเองและการผลิตอย่างยั่งยืน



๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบ ศพก.อำเภอคลองหลวง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด โดยได้ร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด ๔ ครั้งต่อปี จึงได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลการผลิต ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปจัดทำแผนต่อไป



๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) ดำเนินการจัดทำ โดยคณะกรรมการ ศพก. และผู้เข้าร่วมประชุม ได้ร่วมกันจัดทำแผนราย ศพก. ในการประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ โดยบูรณาการร่วมกับการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่ายแปลง ใหญ่ และศพก. ระดับอำเภอ ร่วมกันระดมความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อให้ได้แผนรายศพก. เพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงานของ ศพก.อำเภอคลองหลวงต่อไป ซึ่งแผนราย ศพก. มีรายละเอียดดังนี้

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ประจำปีงบประมาณ 2568

แผน ราย ศพก.

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นางสาวเพ็ญวิดี ชำเป็ย ลีนคำหลัก ข้าว
จุดเด่น การลดต้นทุนการผลิต และการทำเกษตรแบบผสมผสาน

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ (บาท)	ระยะเวลา											หมายเหตุ	
				ต.ค.-67	พ.ย.-67	ธ.ค.-67	ม.ค.-68	ก.พ.-68	มี.ค.-68	เม.ย.-68	พ.ค.-68	มิ.ย.-68	ก.ค.-68	ส.ค.-68		ก.ย.-68
กิจกรรมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร																
1. พัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย			-													
1.1 ประเมินศักยภาพ ศพก. หลัก	1	ศูนย์	2,500													
1.2 พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์หลัก)	1	ศูนย์	3,500													
1.3 พัฒนาศูนย์เครือข่าย ศพก.อื่นๆ (ยกเว้น ศจช. ศตปช.)	1	ศูนย์	3,500													
2. พัฒนาเกษตรกร																
2.1 เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ	10	ราย	7,500			25					22		17			
3. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน																
3.1 ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่																
3.1.1 ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ	10	ราย	4,000			24		20		20			15			



ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการทำการเกษตรผสมผสานของเกษตรกรต้นแบบ ศพก.อำเภอลองหลวง น.ส.เพ็ญดี ขำเปีย คือ การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาปรับใช้ในพื้นที่ เนื่องจากเมื่อก่อนนี้ทำการเกษตรด้านปศุสัตว์คือ เลี้ยงไก่เนื้อ แต่เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗ ประสบปัญหาใช้หัวดินกระบาด จึงต้องเลิกเลี้ยงไก่ ซึ่งการทำเกษตรเชิงเดี่ยวเมื่อเผชิญกับปัญหาโรคระบาด ก็ทำให้ขาดทุน จึงเริ่มตั้งคำถามว่าจะทำอย่างไรให้สามารถทำการเกษตรอยู่รอดและยั่งยืนได้ในอนาคต เมื่อได้คิดถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมอบรมหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่าง ๆ เห็นว่าแนวคิดพอเพียงที่สอนให้รู้จักพึ่งพาตนเอง ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และอยู่อย่างสมดุลกับธรรมชาติ เป็นแนวทางที่สำคัญที่จะทำให้อยู่รอดได้ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้เริ่มทำการเกษตรผสมผสาน เลี้ยงปลา ทำนาและปลูกพืช เช่น มะม่วง มะพร้าว ผักสวนครัว และนำความรู้ด้านเทคโนโลยีด้านการเกษตรใหม่ ๆ มาปรับใช้ในแปลงตนเอง มีการนำข้อมูลวิชาการ เช่น การวิเคราะห์ดิน วางแผนปลูกพืชเหมาะกับสภาพอากาศ และการวางแผนการตลาดล่วงหน้า ควบคู่กับเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่าย เช่น โซลาร์เซลล์ มาใช้ในแปลง ปัจจุบันแปลงของเกษตรกรต้นแบบศพก.อำเภอลองหลวง ทำการเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและมุ่งเน้นการลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุดในพื้นที่ ๕ ไร่ ปลูกพืชผสมผสาน พื้นที่ ๒ ไร่ ได้แก่ มะม่วง กล้าย มะนาว ขนุน ไข่ สะเดา ยางนา เป็นต้น เลี้ยงปลาเบญจพรรณ พื้นที่ ๓ ไร่ นอกจากนี้ มีการเลี้ยงกบในกระชัง เลี้ยงแพะ ๖ ตัว เลี้ยงไก่เนื้อ ๓๐ ตัว เลี้ยงเป็ด ๕๐ ตัว และยังมีการผลิตดินปลูกคุณภาพสูงจำหน่ายด้วย โดยใช้วัสดุจากแปลงเกษตร เช่น ใบไม้ต้นยางนา ปุ๋ยคอก (ขี้แพะ ขี้เป็ด ขี้ไก่) เป็นส่วนผสมในดินปลูกคุณภาพสูงอีกด้วย

เกษตรกรต้นแบบ ศพก.อำเภอลองหลวง น.ส.เพ็ญดี ขำเปีย ไม่ได้เป็นเพียงเกษตรกรเท่านั้น แต่ยังเป็นนักวางแผนและนักเรียนรู้ที่พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาจากโรคระบาด ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ความไม่แน่นอนของราคาผลผลิตเกษตร ที่ทำให้ใช้ปรับเปลี่ยนมาทำการทำการเกษตรแบบผสมผสาน หากสามารถทำการเกษตรแบบผสมผสานได้ มีการวางแผนการผลิตที่ดี มีช่องทางการตลาด สามารถกำหนดราคาได้เองก็จะทำให้สามารถทำการเกษตรอยู่ได้อย่างพอเพียงและเพียงพอกับที่เราได้วางแผนไว้ได้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

เกษตรกรต้นแบบศพก.อำเภอคลองหลวง น.ส.เพ็ญวดี ขำเปี้ย หลักวิชาการและนวัตกรรมองค์ความรู้ในด้านระบบการผลิตทางการเกษตรที่มุ่งเน้นการลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุด และนำของเสียเหล่านั้นกลับมาใช้ประโยชน์ให้เกิดคุณค่าสูงสุด โดยการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและเน้นการหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ หลักการสำคัญของการเกษตรแบบหมุนเวียน มีดังนี้

- ลดของเสีย การออกแบบระบบการผลิตให้มีการสูญเสียน้อยที่สุด และพยายามลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอน
- นำกลับมาใช้ใหม่ การนำของเสียหรือผลพลอยได้จากกระบวนการผลิตมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบอื่น เช่น การนำเศษพืชมาทำปุ๋ยหมัก
- หมุนเวียน การนำของเสียหรือผลพลอยได้มาผ่านกระบวนการแปรรูป เพื่อสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือนำกลับมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต เช่น การนำมูลสัตว์มาหมักทำดินปลูก
- พินฟู การส่งเสริมการพินฟูทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การพินฟูดินเสื่อมโทรม การเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ และการอนุรักษ์แหล่งน้ำ
- การใช้ที่ดินและทรัพยากรอย่างเหมาะสม การวางแผนการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์อย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า
- การเพิ่มความหลากหลายของพืชและสัตว์ การปลูกพืชหลายชนิดร่วมกัน หรือการเลี้ยงสัตว์ร่วมกับการปลูกพืช เพื่อสร้างความสมดุลในระบบนิเวศและเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ
- การใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์ การใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี เพื่อลดการใช้สารเคมีและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

เกษตรกรต้นแบบ ศพก.อำเภอคลองหลวง น.ส.เพ็ญวดี ขำเปี้ย ประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการเกษตรแบบหมุนเวียน มาใช้กับการเกษตรบนพื้นที่ ๕ ไร่ โดยพัฒนาจากการเกษตรผสมผสาน การปลูกพืชผสมผสาน ที่ให้ผลผลิตหมุนเวียนตลอดปี ไม้ยืนต้นอย่าง ต้นยางนา ที่ช่วยรักษาความชุ่มชื้นและเป็นมรดกให้ลูกหลาน ขณะเดียวกันก็เลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิด ทั้ง ปลา กบ แพะ ไก่ และเป็ด ซึ่งไม่เพียงเป็นอาหารในครัวเรือน แต่สามารถสร้างรายได้เพิ่มให้อีกทางหนึ่ง การบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์ เกื้อกูลต่อกัน ปลา กินเศษอาหารเหลือจากการขายอาหาร นอกจากกำจัดเศษอาหารเหลือทิ้ง ก็สามารถลดต้นทุนค่าอาหารปลาได้ แพะที่เลี้ยงไว้ ช่วยเพื่อกินใบไม้ส่วนเกินจากสวน มูลแพะนำไปทำปุ๋ยคอกได้ เป็ด ไก่ ก็ได้ไข่ไว้ขายในชุมชน มูลเป็ดไก่เป็นอาหารปลา และเป็นปุ๋ยคอก ส่วนใบยางนาและเศษใบไม้แห้งในสวนนำไปคดย่อย เป็นส่วนผสมทำดินปลูกคุณภาพสูง ซึ่งเป็นสูตรเฉพาะของเกษตรกรต้นแบบเอง โดยมีส่วนผสมของใบไม้แห้งบด ปุ๋ยคอก และน้ำหมักชีวภาพที่หมักเอง ทั้งหมดมาหมักรวมกันในจนกลายเป็นดินปลูกคุณภาพสูง ใช้ปลูกพืชเจริญงอกงามต่อยอดทำเป็นดินปลูกบรรจุถุงจำหน่ายเป็นรายได้อีกทางหนึ่ง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การจัดการดินและการปรับปรุงดิน

การตรวจวิเคราะห์ดิน เกษตรกรมีการเก็บตัวอย่างดินจากแปลงปลูกพืชส่งวิเคราะห์ เพื่อทราบค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) และธาตุอาหาร อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ผลวิเคราะห์จะช่วยให้เลือกใช้ปุ๋ยเคมี/อินทรีย์ได้อย่างเหมาะสม เช่น ถ้าดินเป็นกรดควรปรับด้วยปูนโดโลไมท์

- การจัดการน้ำ

การใช้น้ำอย่างคุ้มค่า แปลงเรียนรู้มีพื้นที่มีบ่อเลี้ยงปลา ๓ ไร่ สามารถนำน้ำจากบ่อไปใช้รดพืชที่ปลูกในแปลงได้ เนื่องจากเป็นน้ำที่มีธาตุอาหารจากมูลปลา นอกจากนี้มีการทำร่องน้ำรอบแปลงพืชช่วยเก็บกักน้ำในฤดูฝน

- การคัดเลือกพันธุ์พืชและสัตว์

• พืชในแปลงปลูกคัดเลือกพันธุ์ที่ทนแล้ง ทนโรคแมลง เหมาะสมกับพื้นที่ พืชผักหมุนเวียนที่ตลาดต้องการ

• ปลาเบญจพรรณ เลือกลายพันธุ์โตเร็ว เช่น ปลานิล ปลาทะเพียน ปลาสร้อย ซึ่งกินอาหารต่างชนิดกัน ลดการแข่งขันในบ่อ

• กบในกระชัง ใช้พันธุ์กบเลี้ยงเศรษฐกิจ เช่น กบนาไทยที่ปรับตัวได้ดี

• ไก่เนื้อ-เป็ดไข่ คัดเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและเลี้ยงง่ายตามหลักวิชาการที่ปศุสัตว์แนะนำ



๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. ประกอบด้วย

๑.๑) ปลูกพืชผสมผสาน เช่น ไม้ สะเดา มะนาว ขนุน มะม่วง กล้วย มะพร้าว พื้นที่ประมาณ ๒ ไร่

๑.๒) โรงเรือนปลูกผัก จำนวน ๑ โรงเรือน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) บ่อเลี้ยงปลาเบญจพรรณ จำนวน ๑ บ่อ พื้นที่ ๓ ไร่

๒.๒) บ่อเลี้ยงกบ จำนวน ๑ บ่อ พื้นที่ ๑๐๐ ตารางวา

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่ จำนวน ๓๐ ตัว

๓.๒) เป็ด จำนวน ๕๐ ตัว

๓.๓) แพะ จำนวน ๖ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) ดินปลูกคุณภาพสูง

๔.๒) ไข่ดำ

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ปลาเบญจพรรณ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

รวมต้นทุนการเลี้ยงปลา* (๓ ไร่) ๑๕,๐๐๐ บาท

รายได้รวม ๕๐,๐๐๐ บาท

*เกษตรกรสามารถลดต้นทุนค่าอาหารปลาได้ส่วนหนึ่ง เนื่องจากมีเศษอาหารเหลือจากการขายอาหาร

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก ผลไม้ ไข่

เฉลี่ยรายได้วันละ ๒๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -ไม่มี-

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ดินปลูก

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก ผลไม้ ไข่ ไก่ ปลา ดินปลูก

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร ของเกษตรกรต้นแบบ ศพก. อำเภอคลองหลวง การทำการเกษตรช่วยสร้างความสุขทางใจ มีความภาคภูมิใจในอาชีพของตน ได้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีสุขภาพที่แข็งแรงจากการได้ทำการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมีและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และได้มีอาหารปลอดภัยจากแปลงของตนเองไว้บริโภค นอกจากนี้ยังมีรายได้เสริมจากการจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร ทำให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงและพอเพียง

ประโยชน์ต่อเกษตรกรรายอื่นคือ เกษตรกรต้นแบบสามารถทำหน้าที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและเน้นการหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ และเทคนิคการทำเกษตรแก่ผู้อื่นได้ มีแปลงเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษา และยังสามารถทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายอื่นให้สามารถเริ่มต้นทำเกษตรแบบผสมผสานได้

สำหรับประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน การทำเกษตรผสมผสานส่งผลดีต่อชุมชนโดยตรง ทำให้ชุมชนมีแหล่งอาหารปลอดภัย สดใหม่ และราคาเหมาะสมไว้บริโภค ลดการพึ่งพาอาหารจากตลาดที่อาจมีสารพิษปนเปื้อน พื้นที่การเกษตรยังช่วยเพิ่มความร่มรื่นและอากาศสะอาด เนื่องจากในพื้นที่แปลงเรียนรู้ ขนาด ๕ ไร่ มีการปลูกต้นไม้กว่า ๓๐๐ ต้น ซึ่งช่วยสร้างออกซิเจนและลดมลพิษในอากาศได้เป็นอย่างดี การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและเน้นการหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่นั้น นอกจากจะเป็นแหล่งอาหารและแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์แล้ว พื้นที่เกษตรผสมผสานยังทำหน้าที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้สนใจไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไป เข้ามาศึกษาและเรียนรู้ได้อีกด้วย

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและเน้นการหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่นั้น เป็นการปลูกพืชที่หลากหลาย มีการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ใช่แค่ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์หลายอย่างในพื้นที่เดียวกัน แต่เป็นระบบเกษตรที่เกษตรให้ทุกอย่างเชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ พืชนำไปเลี้ยงสัตว์ สัตว์ให้มูล มูลกลายเป็นปุ๋ย ปุ๋ยบำรุงพืช ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า เน้นการผลิตพอใช้ หมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ จึงช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน และไม่มีผลกระทบต่อชุมชนช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้ชุมชนได้มีอากาศที่ดี มีอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษบริโภคสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารให้กับชุมชนอีกทางหนึ่งด้วย



๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ศพก.อำเภอคลองหลวง มีการปลูกต้นยางนากว่า ๓๐๐ ต้น การปลูกต้นยางนา เป็นการสร้างประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ต้นยางนามีรากลึกและแข็งแรง ช่วยยึดเกาะดิน ลดการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้เป็นอย่างดี ใบร่วงหล่นเป็นอินทรีย์วัตถุ ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และรักษาสสมดุลของโครงสร้างดิน ยอดแผ่กว้างช่วยลดแรงปะทะของเม็ดฝน ป้องกันการกัดเซาะผิวดินโดยตรง ระบบรากยังช่วยกักเก็บน้ำฝน ทำให้น้ำซึมสู่ใต้ดิน เป็นการเติมน้ำบาดาลตามธรรมชาติ พื้นที่ปลูกยางนามักชุ่มชื้น สามารถกลายเป็นแหล่งต้นน้ำขนาดเล็กที่สำคัญต่อชุมชน เมื่อยางนาเจริญเติบโต จะกลายเป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์ป่านานาชนิด ทั้งนก แมลง และกระรอก ได้ใช้ประโยชน์จากไม้ยางนาในห่วงโซ่อาหาร ต้นยางนามีความสามารถสูงในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และปล่อยออกซิเจนสู่บรรยากาศ จึงช่วยลดภาวะโลกร้อนและสร้างสมดุลภูมิอากาศในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยางน่ายังเป็นไม้เศรษฐกิจที่มีคุณค่า ใช้สร้างบ้านเรือน ทำเฟอร์นิเจอร์ได้ การปลูกต้นยางนา เป็นแนวทางสำคัญในการอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่า และอากาศอย่างยั่งยืน



๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

สามารถเป็นตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ในการให้ข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ได้ เนื่องจากเป็นผู้ทำการเกษตรมานานและมีข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่อย่างรอบด้าน



๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

มีผู้สนใจเข้ามาอบรม ศึกษาดูงาน ณ ศพก.อำเภอคลองหลวงอย่างต่อเนื่อง และเกษตรกรต้นแบบสามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงานได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้สามารถเชื่อมโดยศูนย์เครือข่าย ศพก. ที่มีอยู่จำนวน ๑๘ ศูนย์ ในการศึกษาดูงานให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้ศึกษาดูงานได้อีกด้วย



๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก.อำเภอคลองหลวง เป็นจุดประสานหน่วยงานภาครัฐของสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และอำเภอคลองหลวงได้ และมีศูนย์เครือข่าย ศพก.อำเภอคลองหลวง จำนวน ๑๘ ศูนย์เครือข่าย ที่ประสานให้บริการในการปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก.อำเภอคลองหลวง เป็นจุดบริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ด้านวิชาการ จากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เกษตรกร เช่น มีเอกสารให้ความรู้ไว้เผยแพร่ มีป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในศพก. เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช ข้อมูลข่าวสารด้านเทคโนโลยีการเกษตรจากหน่วยงานต่าง ๆ องค์ความรู้ด้านการเกษตรที่น่าสนใจ เป็นต้น

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร โดยศวก.อำเภอคลองหลวง มีการจัดการอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรและมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกปี มีเกษตรกรและผู้สนใจได้เข้ามาเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในศวก.หลัก และศวก.เครือข่าย ซึ่งเกษตรกรก็ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองให้ เช่น การเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ การทำนาแบบไม่เผาฟาง การทำจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าว เป็นต้น



๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
เกษตรกรต้นแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานในพื้นที่ ผ่านการประชุมคณะกรรมการเครือข่ายศวก.และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ และการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ ส่วนร่วมในการร่วมวางแผนและแก้ไขปัญหาการเกษตรในอำเภอ

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศวก.) อย่างไรบ้าง

ประธาน ศวก. เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ โดยร่วมกับคณะกรรมการศวก. ในการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานศวก.อำเภอคลองหลวงเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ และเป็นผู้ประสานระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐร่วมกันในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศวก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศวก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนความรู้ด้านการเกษตร ถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรในพื้นที่ และสามารถเป็นแปลงต้นแบบได้ ได้ถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้สามารถส่งต่อแนวทางการทำเกษตรที่เกษตรกรรุ่นใหม่และผู้สนใจได้ ภูมิใจที่ได้เป็นผู้แทนสะท้อนเสียงของเกษตรกรในระดับอำเภอ มีความสุขทางใจจากการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอคลองหลวง
- เป็นครูบัญชีอาสา กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- เป็นหมอดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน



๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- สละเวลาส่วนตัวและครอบครัวมาทำงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อน ศพก.
- สละเวลาในการประกอบอาชีพหรือการหารายได้ของตนเอง เพื่อการทำกิจกรรมของ ศพก.
- ใช้พื้นที่แปลงเกษตรของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ และทดลองเพื่อถ่ายทอดความรู้ และเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้และใช้ทรัพยากรของศูนย์
- อดทนต่ออุปสรรค ปัญหา และแรงกดดันในการทำงานเพื่อประโยชน์ของชุมชน
- ต้องทำงานร่วมกับหลายฝ่ายและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อหาทางออกร่วมกันของชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ไม่หยุดยั้งต่อความท้าทาย ไม่หยุดนิ่งต่อการเรียนรู้ อยู่พอเพียงอย่างมีคุณค่า”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางสาววิชุดา สมส่วน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๒.๑ กำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนการถอดบทเรียน กำหนดหัวข้อที่จะถอดบทเรียน

๒.๒ กำหนดคำถาม/ตั้งคำถาม

๒.๓ รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

๒.๔ รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม

๒.๕ ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียน นำมาวิเคราะห์

สังเคราะห์ สรุป และเขียนเป็นรายงาน

เครื่องมือที่ใช้ : แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-ไม่มี-

ภาคผนวก

แผนที่เส้นทางเชื่อมโยง ศูนย์เครือข่าย ศนภ.อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

รายชื่อศูนย์เครือข่าย ศนภ.อำเภอคลองหลวง

1. ศพภ. เครือข่ายด้านการประมง หมู่ 3 ต.คลองหก ทางทิศฯ คำต๊อย
2. ศพภ. เครือข่ายด้านการประมง หมู่ 8 ต.คลองหก ทางอาร์วินน์ กลุ่มบาง
3. สวนพอสุข
4. ศพภ. เครือข่ายด้านการประมง หมู่ 10 ต.คลองหก นายไพศาล อภัยศรีสม
5. แปลงใหญ่ขาว หมู่ที่ 13 ตำบลคลองหก
6. ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาชุมชน ตำบลคลองหก อดุลย์คลองหลวงฟาร์มเห็ด
7. วิทยาลัยชุมชนกลุ่มพืชไร่แปรรูปข้าว
8. วิทยาลัยชุมชนเฉพาะพื้นที่ตำบลคลองเจ็ด
9. ศพภ. เครือข่าย ส.ป.ก. ปี 2561 ฟาร์มลูกแดง
10. ศพภ. เครือข่ายด้านการประมง หมู่ 7 ต.คลองเจ็ด
11. ศพภ. เครือข่ายด้านการประมง หมู่ 7 ต.คลองเจ็ด ณ.ส.ปาลพัทธ์ หวังอุดม
12. ศพภ. เครือข่ายด้านการประมง หมู่ 2 ต.คลองเจ็ด นายอุดม ทรงกำเนิด
13. วิทยาลัยชุมชนเกษตรปลอดภัยตำบลคลองหา
14. วิทยาลัยชุมชนแปลงนายายเพ็ง
15. ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลคลองสี่
16. วิทยาลัยชุมชนแปลงใหญ่ข้าวคลองสี่
17. ชุมชนแนววิถีบ้านคลองสาม
18. แปลงใหญ่เตยหอม หมู่ที่ 13 ต.คลองสาม

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ศพภ.